

Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT

Annika Arvidsson
Marina Molin
Camilla Thorp

Uppfattningar om den omvända skattskyldigheten för byggbranschen och dess konsekvenser

C-uppsats

Termin: Höstterminen 2007
Handledare: Bengt Bengtsson

FÖRORD

Nu är vår c-uppsats klar som vi har arbetat intensivt med under höstterminen och vi skulle vilja tacka de personer som hjälpt oss att bidra till uppsatsens resultat. Det har varit en givande tid som gett oss mycket ny kunskap. Vi vill rikta ett särskilt tack till vår handledare Bengt Bengtsson, som har hjälpt oss med våra frågor och kommit med feedback. Vi vill också tacka alla byggföretag och skattejurister som tagit sig tid att svara på våra intervjuer.

Trevlig läsning!

Karlstad januari 2008

Annika Arvidsson

Marina Molin

Camilla Thorp

SAMMANFATTNING

Sverige förlorar miljardbelopp varje år på grund av företag som inte betalar in olika former av skatter inom byggbranschen. En av anledningarna till skattefusket är att det blir allt vanligare att hyra in arbetskraft vilket resulterar i en kedja av underentreprenader.

Regeringen införde den 1 juli 2007 en ny lag angående omvänd skattskyldighet inom byggbranschen för att motverka handeln med ”svart arbetskraft” och undandragandet av mervärdesskatt. Denna lag innebär att säljaren inte fakturerar moms på fakturan till köparen. Säljaren kan då inte behålla den utgående momsen som ska betalas in till Skatteverket. Nu är det istället köparen som ska beräkna den utgående momsen och redovisa samt betala in den till Skatteverket. Syftet med denna uppsats är att ta reda på vad de mindre byggföretagen tycker om denna lag och hur den har påverkat dem, och skattejuristernas åsikter. Syftet med omvänd skattskyldighet är att motverka handeln med ”svart arbetskraft” inom byggbranschen. Men frågan är om dessa problem kommer att försvinna eller om de bara leder till fler problem?

För att få en bild av vad byggföretagen tycker om omvänd skattskyldighet har vi använt oss av en kvalitativ ansats och haft öppna intervjuer med inblandade parter såsom företag inom byggbranschen samt skattejurister. Vi avgränsade oss till mindre byggföretag på grund av att vi ansåg att dessa kan vara mer påverkade av möjliga problem med omvänd skattskyldighet. Undersökningen visade att de mindre byggföretagen inte är nöjda med omvänd skattskyldighet. Företagen har svårt att se något positivt med införandet av nya bestämmelsen. Skattejuristerna var inte helt övertygade om nyttan med den omvända skattskyldigheten, utan anser att den främst finns till för staten. Inget av de intervjuade byggföretagen hade märkt av konkurrensproblem på grund av ”svart arbetskraft” innan införandet av omvänd skattskyldighet. Det samlade intrycket bland byggföretagen var att omvänd skattskyldighet skapar extra administrativt arbete åt företagen samt en rädsla för att göra fel och drabbas av straffavgifter. Skattejuristerna tror att det kommer leda till en minskning av den ”svarta arbetskraften”, men vissa tveksamheter finns.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	5
1.1. PROBLEMBAKGRUND	5
1.2. SYFTE OCH PROBLEMFÖRMULERING	6
1.3. AVGRÄNSNINGAR	7
2. METOD	8
2.1. ANGREPPSSÄTT	8
2.2. VAL AV METOD	8
2.2.1. KVALITATIV ELLER KVANTITATIV	8
2.2.2. INFORMATIONSSÖKNING	9
2.3. URVAL	9
2.4. UNDERSÖKNINGENS KVALITÉ	10
3. TEORI	11
3.1. MERVÄRDESSKATT	11
3.2. ”SVART ARBETSKRAFT”	12
3.3. OMVÄND SKATTSKYLDIGHET	16
3.3.1. ATT TILLÄMPA OMVÄND SKATTSKYLDIGHET	17
3.3.2. SNI, STANDARD FÖR SVENSK NÄRINGSRENSINDELNING	17
3.3.3. VILKA OMFATTAS AV OMVÄND SKATTSKYLDIGHET	18
3.3.4. GRÄNSDRAGNINGSPROBLEM	20
3.3.5. KRAV PÅ FAKTURANS INNEHÅLL	21
3.3.6. OMVÄNDA SKATTSKYLDIGHETENS EFFEKTER	23
3.3.7. STRAFFAVGIFTER	23
3.3.8. NYA BAS-KONTON OCH SKATTEDEKLARATION	24
4. EMPIRI	25
4.1. INTERVJUER MED SKATTEJURISTER	25
4.2. INTERVJUER MED MINDRE BYGGFÖRETAG	26
5. ANALYS	29
6. AVSLUTNING	33
6.1. SLUTSATS	33
6.2. FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	35

KÄLLFÖRTECKNING

BILAGA 1 SNI 2002

BILAGA 2 EXEMPEL PÅ FAKTURA MED OMVÄND SKATTSKYLDIGHET

BILAGA 3 SKATTEDEKLARATION

BILAGA 4 INTERVJUMALL FÖR SKATTEJURISTER

BILAGA 5 INTERVJUMALL FÖR MINDRE BYGGFÖRETAG

1. INLEDNING

*D*et inledande kapitlet kommer att ge en presentation av bakgrunden till omvänd skattskyldighet inom byggbranschen. Här presenteras också uppsatsens syfte, problemformuleringar och avgränsningar som vi kommer att utgå ifrån i denna uppsats.

1.1. Problembakgrund

Enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen (1994:200) är det den som omsätter varor eller tjänster som är skyldig att betala mervärdesskatt. Undantag finns dock från denna regel och Sverige har valt att utnyttja detta. (Finansdepartementet 2004) Den 1 juli 2007 infördes omvänd skattskyldighet för företag inom byggsektorn. Anledningen är att motverka möjligheterna till undandragandet av moms genom att införa ett system där köparen av en byggtjänst ska redovisa och betala in den utgående momsen istället för säljaren. Detta ska göras trots att momsen inte finns med på fakturan, köparen kan sedan redovisa även sin egen ingående moms för byggtjänsten. (Regeringen 2005) Omvänd skattskyldighet innebär avvikelser enligt sjätte mervärdeskattedirektivet, men detta avsteg är motiverat då förlusterna av mervärdesskatt blivit ohållbara inom byggbranschen. Några av EU:s medlemsstater har redan infört omvänd skattskyldighet när det gäller bygg- och anläggningsarbeten för att förhindra skattefusk. Enligt dessa medlemsstater har de funnit omvänd skattskyldighet effektiv. (Finansdepartementet 2004)

Ett annat problem inom byggbranschen är organiserad handel med ”svart arbetskraft”¹ som har pågått under en längre tid. Med anledning av detta gjorde Riksskatteverket (numera Skatteverket) i slutet på 1990-talet en undersökning angående den organiserade handeln med ”svart arbetskraft” inom byggbranschen. (Riksskatteverket 2001)

En stor del av den organiserade handeln är enligt Skatteverket inte identifierat i projektet och de är helt klart oroad över den tänkbara omfattningen. Enligt Skatteverkets kartläggning över förlorade intäkter i form av uteblivna arbetsgivaravgifter, anställdas

¹ ”Med organiserad handel med ”svart arbetskraft” avses att någon eller några i organiserade former tillhandahåller personal utan att ta ansvar för personalens skatter och avgifter.”

skatter och mervärdesskatt är dessa uppskattade till 2 – 2,5 miljarder kronor årligen inom byggbranschen. Genom att använda sig av flera olika led försvåras arbetet för Skatteverket att nysta upp problemets härkomst. (Riksskatteverket 2001)

En av anledningarna till att skattefusket kan ske är brister i lagen. Det har blivit vanligare att byggföretag hyr in arbetskraft och skapar ett led av leverantörer där det finns stora möjligheter att fiffla. Skattefusket inom byggbranschen är som sagt omfattande och har negativa konsekvenser för bland annat konkurrens och nyetableringar. Det är svårt för de seriösa byggföretagen att konkurrera med de företag som väljer att betala sin personal med ”svart” lön och därmed inte betalar in sina skatter och avgifter till staten. För uppdragstagaren innebär det också en stor risk att arbeta med ”svart” lön eftersom de saknar försäkringar för till exempel olycksfall och arbetslöshet. Arbetstagarna förlorar de förmåner som ett anställningskontrakt ger, till exempel inkomst som är sjukpenning- och pensionsgrundande. (Finansdepartementet 2004) Skatteverket gjorde inte någon uppskattning av den ”svarta arbetskraften” men med den kraftiga tillväxt som varit är omfattningen så pass stor att konkurrensen har satts ur spel. (Riksskatteverket 2001) Ett annat av de problem som finns är att om undandraget av mervärdesskatt uppdragas är det oftast försent att sätta dit någon på grund av konkurser eller upplösta företag. (Finansdepartementet 2004) Skatteverket menade att det skulle krävas radikala lagändringar för att komma till rätta med problemen ”svart arbetskraft” och undandragandet av mervärdesskatt. (Riksskatteverket 2001)

1.2. Syfte och problemformulering

Syftet med denna uppsats är att ta reda på vad byggföretag samt skattejurister anser om omvänd skattskyldighet och vilken påverkan den har haft.

- Vad anser de mindre byggföretagen om den omvända skattskyldigheten?
- Vad är skattejuristernas åsikter om omvänd skattskyldighet?
- Har företagen fått den information de behöver för att hantera omvänd skattskyldighet?
- Tror byggföretagen och skattejuristerna att lagstiftarens syfte med omvänd

skattskyldighet kommer att uppnås.

- Hur har den nya bestämmelsen om omvänd skattskyldighet påverkat de mindre byggföretagen?
- Hjälper omvänd skattskyldighet mer än den stjälper?

1.3. Avgränsningar

Vi har valt att avgränsa oss till att endast undersöka mindre byggföretag inom Uddevalla kommun, som är en av författarnas hemstad, på grund av kontakter inom byggbranschen.

Vi var tvungna att avgränsa oss till att undersöka åsikterna hos endast sex byggföretag och tre skattejurister på grund av tidsmässiga skäl.

2. METOD

*M*etodavsnittet beskriver vilken metod och vilket angreppssätt som har använts vid undersökningen. Den ger även förklaring på urvalet av byggföretag och skattejurister.

2.1. Angreppssätt

I undersökningen har vi valt att göra telefonintervjuer med mindre byggföretag. Syftet var att få en bild av företagets åsikter om den omvända skattskyldigheten, samt att undersöka hur de klarat hanterat den nya bestämmelsen. Vi tror att om problem förekommer med omvänd skattskyldighet så är det de mindre byggföretagen som påverkas mest och är därmed lättare för oss att identifiera. Även skattejurister som är insatta i ämnet har intervjuats för att ta reda på deras åsikter och information angående den omvända skattskyldigheten.

2.2. Val av metod

2.2.1. Kvalitativ eller kvantitativ

Enligt Solvang och Holme (1997) finns det två olika ansatser som kan användas vid undersökning av ett ämne. Dessa är kvalitativ och kvantitativ. Den kvantitativa ansatsen utformas ofta med undersökning i form av enkäter med förskrivna svarsalternativ. Det innebär att den frågade inte kan uttrycka egna åsikter om ämnet utan är styrd av frågorna som undersökaren ger. Uppsatsens undersökning består enbart av kvalitativ forskning i form av personliga intervjuer med de utvalda byggföretagen samt skattejurister då vi tror att detta kan utreda de frågeställningar uppsatsen syftar till att svara på. Meningen med undersökningen är att få en bredare och mer rättvis bild av problemet med den omvända skattskyldigheten. Den kvalitativa metoden genomförs oftast med personliga intervjuer med öppna frågor där de som intervjuas har chans att få utförliga svar samt större förståelse. Man försöker sätta sig in i den tillfrågades situation för att se problemet från dennes sida. Man ska växla mellan att förstå (inifrån) och förklara (utifrån). En annan

anledning till att vi valde kvalitativ forskning var även att den är flexibel och att datainsamlingen lätt kan anpassas till problemet. (Holme & Solvang 1997)

Med ovanstående motivering valde vi att utföra öppna, delvis strukturerade intervjuer med frågor som enbart hade öppna svar men med ett fast tema. Detta ansågs vara bra för uppsatsen då det gav de intervjuade stor chans att komma med egna åsikter och tankar kring omvänd skattskyldighet. Vi intervjuade sex personer med ansvaret för faktureringen på olika mindre byggföretag, samt tre skattejurister för att ta reda på deras syn på omvänd skattskyldighet. Man får en bredare uppfattning av hur de upplever bestämmelsen samt mer trovärdiga svar genom en öppen intervju. Med detta angreppssätt kan vi dock inte säga något om andra byggföretags och skattejuristers åsikter. Syftet var att skapa en diskussion där företagen och skattejuristerna kunde ge djupare förklaringar. (Holme & Solvang 1997)

2.2.2. Informationssökning

Både primär- och sekundärdata samlades in i arbetet med uppsatsen. Med primärdata menas den data man själv samlar in och för oss är detta genom intervjuer med inblandade. En intervjumall användes som stöd för att få svar på frågorna. Metoden var delvis ostrukturerad, frågorna gick in i varandra och de ställdes inte alltid i samma ordning för att få en så öppen diskussion som möjligt. Sekundärdata innebär information som redan existerar. (Andersen 1998) Fördelar med sekundärdata är att den är lätt att få tag på och det krävs inte mycket resurser. Det är bra att börja med sekundärdata för att bli inkörd på ämnet och få en övergripande kunskap. Det har varit svårt att hitta olika källor då ämnet är relativt nytt men vi har använt oss av både sekundär- och primär data för att sätta oss in i ämnet. Detta har samlats in genom bland annat böcker, tidskrifter, regeringens propositioner och lagtext. (Holme & Solvang 1997)

2.3. Urval

Syftet med den kvalitativa undersökningen är att öka informationsvärdet och skapa en djupare förståelse, man väljer därför ut intervjuenheter med omsorg istället för slumpmässigt. Man begränsar sig och väljer ut några av de potentiella intervjuobjekten. I kvantitativa studier är urvalet representativt för hela populationen och man kan

generalisera medan i den kvalitativa studien blir det endast exemplifierande. (Holme & Solvang 1997)

En av uppsatsens författare har kontakter inom byggbranschen i Uddevalla kommun, därför valdes mindre byggföretag inom det området. Byggföretag med olika inriktningar inom byggbranschen och i olika led i entreprenadkedjan intervjuades. Detta skulle ge en mer rättvis bild av byggföretagens åsikter. De tillfrågade var snickare, plåtslagare och rörmokare med flera.

Vi började med att kontakta ett tiotal utvalda byggföretag per telefon för att fråga om de ville medverka i en intervju angående omvänd skattskyldighet. De intresserade fick sedan ett meddelande via e-post med frågor så att de kunde förbereda sig inför telefonintervjun som gjordes ett par dagar senare. Resultatet av intervjuerna sammanfattades och ligger till grund för empiriavsnittet.

2.4. *Undersökningens kvalitet*

I kvantitativa metoder är reliabiliteten viktig för uppsatsens kvalitet eftersom den syftar till att mäta tillförlitligheten på resultatet. Detta är inte lika centralt i den kvalitativa metoden då syftet är att få en djupare förståelse. (Holme & Solvang 1997)

Det viktiga för vår uppsats kvalitet är validitet, vilket mäter giltighet och relevans på resultatet. Det är viktigt att man får tag i giltig (valid) information. Denna information får man bara få om man mäter det man vill mäta, det vill säga att man mäter rätt sak. I den kvalitativa undersökningen finns en närhet till de intervjuade vilket minskar problemet med att få tag i denna information. Vi valde att ha öppna intervjuer med de tillfrågade byggföretagen, som stärker vår validitet eftersom den tillfrågade hade chans att fråga och styra sin medverkan. (Holme & Solvang 1997)

Den kvalitativa metoden syftar till att nyansera resultatet istället för att generalisera likt den kvantitativa metoden. Vi menar inte att de tillfrågade företagen ska anses vara talesmän för hela befolkningen utan det som kanske inte är så typiskt. (Holme & Solvang 1997)

3. TEORI

I detta avsnitt återges en djupare beskrivning av de olika delarna som är grunden till omvänd skattskyldighet inom byggbranschen. Den teoretiska referensramen används för att skapa förståelse för ämnet.

3.1. Mervärdesskatt

Mervärdesskatten, momsens, belastar användningen av inkomster (konsumtionen) och inbetalas av producenter, säljare och tillverkare av varor. Mervärdesskatten kallas för en indirekt skatt eftersom den inbetalas av vissa personer men ska bäras av andra personer.

Föregångaren till mervärdesskatten var den allmänna varuskatten (omsen) som var en ettledsskatt. Det var endast i sista försäljningsledet, då försäljning skedde till den slutlige konsumenten, som skatten skulle tas ut. Det problem som uppkom med omsen var att avgöra om en köpare var konsument eller inte. För att undgå problemet med omsen bygger mervärdesskatten på en annan teknik nämligen att skatten tas ut i varje led av produktions- och distributionskedjan fram till och med försäljning till konsumenten. Varje skattskyldig ska vid skattepliktig omsättning i Sverige debitera utgående mervärdesskatt oavsett vem som är köpare. Skatten övervältras framåt i produktionsledet vilket medför att erlagd ingående mervärdesskatt får avräknas fullt ut av de mervärdesskattskyldiga köparna i leden fram till konsumenten. (Melz 2006)

Mervärdesskatten infördes den 1 januari 1969, genom Lagen om mervärdesskatt(1968:430). År 1994 upphörde Lagen om mervärdesskatt (1968:430) genom att Mervärdesskattelagen (1994:200) infördes. Skattskyldigheten, vid mervärdessbeskattning, begränsas till dem som deltar i tillverkningen och distributionen av varor och tjänster. Det finns en viss skillnad mellan varor och tjänster, definitionen för dessa finns i 1 kap. 6 § ML:

Vara: materiella ting, bland dem fastigheter och gas, samt värme, kyla och elektrisk kraft.

Tjänst: allt annat som kan tillhandahållas i yrkesmässig verksamhet.

Huvudregel i 2 kap. 1 § första st. ML:

Med *omsättning av vara* förstås att en vara överlåtits mot ersättning.

Med *omsättning av tjänst* förstås att en tjänst mot ersättning utförs, överlåts eller på annat sätt tillhandahålls någon.

3.2. "Svart arbetskraft"

Riksprojektet är ett kontrollprojekt som Skatteverket (dåvarande Riksskatteverket) gjorde i slutet av 1990-talet. Det är en omfattande kontroll av byggprojekt och den "svarta arbetskraften" inom byggbranschen. Målet var att hitta ett effektivt sätt att minimera organiserad handel med "svart arbetskraft" inom byggbranschen. I kartläggningen ingick identifiering av vilka företag och personer som tillhandahöll "svart arbetskraft" för att sedan koppla ihop dem. Skatteverket begränsade kartläggningen till installationsbranschen, som innehåller montering och svets med mera. Uppgifter om betalningar från företag hämtades in och tillsammans med kompletterande uppgifter var syftet att följa pengarna genom hela kedjan. Företag med misstankar om "svart arbetskraft" kunde identifieras, och därefter började ett manuellt arbete med att koppla ihop företagen i härvor². Resultatet ledde fram till ett 50-tal härvor. Nästa steg var att göra en fördjupad utredning på ett antal utvalda härvor. Syftet var inte att ge en fullständig bild utan visa den stora omfattning det handlade om. Med försiktighet visade det sig att omfattningen av de oredovisade lönerna uppskattades till miljarder kronor. Kunskap om hur härvorna var uppbyggda samt hur aktörerna på marknaden agerade, samlades in. Även då de inte lyckats identifiera alla aktörer på marknaden har kartläggningen visat på en mycket omfattande handel av "svart arbetskraft". En typisk transaktion går till på följande sätt:

Beställaren

Företag A – Är ett välryktat byggföretag som lägger ut delentreprenad till byggföretag B.

Företag B – Vänder sig i sin tur till företag C med vissa tjänster.

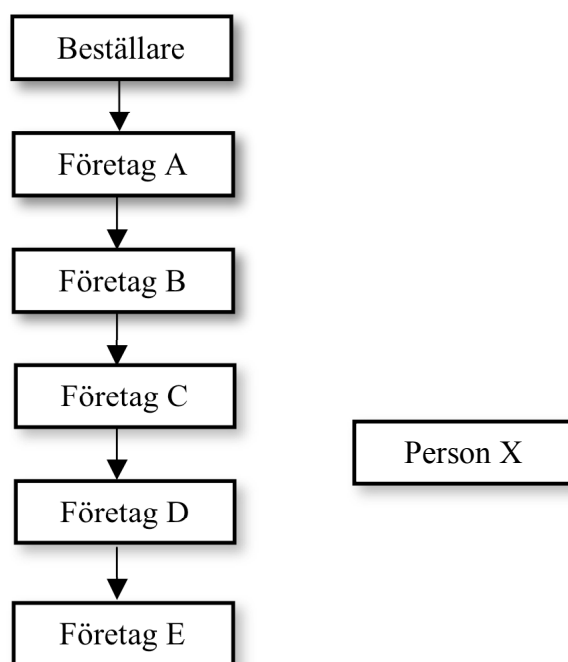
Företag C – Bedriver en seriös verksamhet med anställd personal, redovisar och betalar mervärdesskatt. De har inte så många anställda och behöver därför kontakta person X för att "låna" in extra personal.

Person X – Ordnar personal åt C och även fakturor från företag D.

² "Med härva menas en grupp av företag som har anknytning till varandra så att de av utredningstekniska skäl hålls samman"

Företag D – Fakturerar företaget C för ”lönekostnader” men har samtidigt kostnader för inlåning av personalen, vilket betyder att de går plus/minus 0. Företaget har inga anmärkningar och deras enda funktion är att dölja ”svart arbetskraft”.

Företag E – Omvandlar betalningar till kontanter och betalar arbetarna som jobbar svart. De redovisar inga skatter eller avgifter och saknar bokföring. De innehar F-skattsedel men hinner inte lämna in någon deklaration eftersom företaget inte lever längre än 1-2 år.

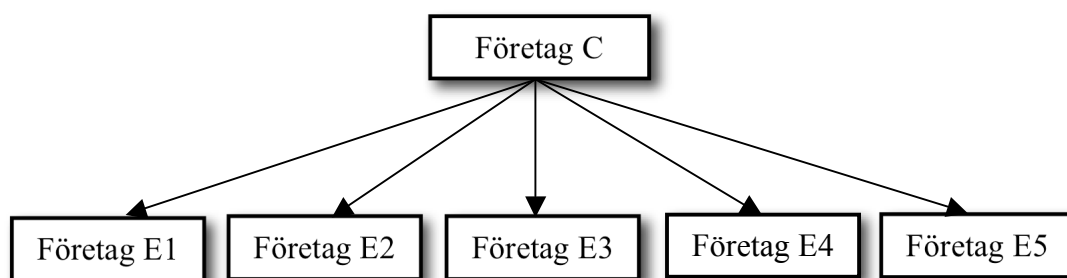

*Figur 3.1. Marknadens olika aktörer
(Egen figur med Skatteverket som förebild)*

A till C är de företag som köper in den ”svarta arbetskraften” och är därmed efterfrågan. Företag A och B köper in den indirekt medan C köper tjänsten direkt. Personen X, Företag D och E är utbudet. Problemet med denna konstellation är att det inte går att få stopp på verksamheten trots åtgärder. Verksamheten fortsätter i samma takt i nya bolag men med samma personer i dem. Efterfrågan och utbudet har varit utgångspunkten i hur kontrollen byggdes upp. Skatteverket ansåg att kontrollera de indirekta köparna var ingen ide, men att få de att verka tillsammans för att bli av med den ”svarta arbetskraften” borde vara rätt eftersom om ingen efterfrågan finns på den ”svarta arbetskraften” så borde den minska. Företag C som direkt köper tjänsten borde bli kontrollerad, då den är mycket medveten om att den anställer ”svart arbetskraft”.

Skatteverkets åtgärder med kontroll och informationsinsatser föregick men de kunde snabbt konstatera att det fanns brister i lagstiftningen. Dessa brister var roten till den stora omfattning som kontrollen visade. En av insatserna har varit att återkalla F-skattsedeln i de fall där den missbrukats. Det finns mycket pengar i den ”svarta” branschen och detta har lockat in de grovt kriminella och de förekommer som målvakter i företagen. Skatteverkets arbete har bedrivits tillsammans med Ekobrottsmyndigheten för att motverka detta. Uppskattningsvis är antalet inblandade företag cirka 400 stycken, och kostnaderna för staten är stora. Det är inte enbart uteblivna arbetsgivaravgifter och de anställdas skatter utan också den obetalda mervärdesskatten som staten förlorar på. Det köpande företaget tar den ingående momsens medan det säljande företagen fakturerar med moms men betalar inte in den till staten. Att konkurrensen är snedvriden är ingen nyhet, det finns ingen chans för ett ärligt företag att konkurrera med ett företag som betalar sin personal med svarta löner. (Riksskatteverket 2001)

Skatteverket gjorde en beskrivning över härvornas struktur och kunde konstatera att företag C agerar som en täckmantel för de ”svarta” oärliga företagen under sig i kedjan. En vanlig förekommande kedja i en härva kan vara att det finns en och samma uppdragsgivare, men företagen E1-E5 (figur 3.2) med de ”svarta” lönerna avlöser varandra i tiden. (Riksskatteverket 2001)

*Figur 3.2 Beskrivning av en härva
(Egen figur med Skatteverket som förebild)*

Med tanke på den korta tid företagen med den ”svarta arbetskraften” finns, så är det svårt för Skatteverket att peka ut dem innan ett nytt företag fortsätter med den redan pågående verksamheten. Det finns även de företag som sysslar med osanna fakturor för att täcka upp lönekostnader eller liknande till många olika uppdragsgivare. En ny sorts härva har identifierats och innebär att deklaration samt kontrolluppgifter lämnas in som vanligt, men

arbetsgivaren betalar varken in skatter eller avgifter. Arbetstagaren får sin lön ”vit” och slipper de negativa konsekvenser som det brukar innebära att jobba ”svart”. I alla dessa härvor är det företag C som använder sig av den ”svarta arbetskraften” men utåt sätt har de anställd personal som gör arbetet. Beställaren eller företag A och B kan ha svårt att upptäcka att ”svart arbetskraft” förekommer på arbetsplatsen. (Riksskatteverket 2001)

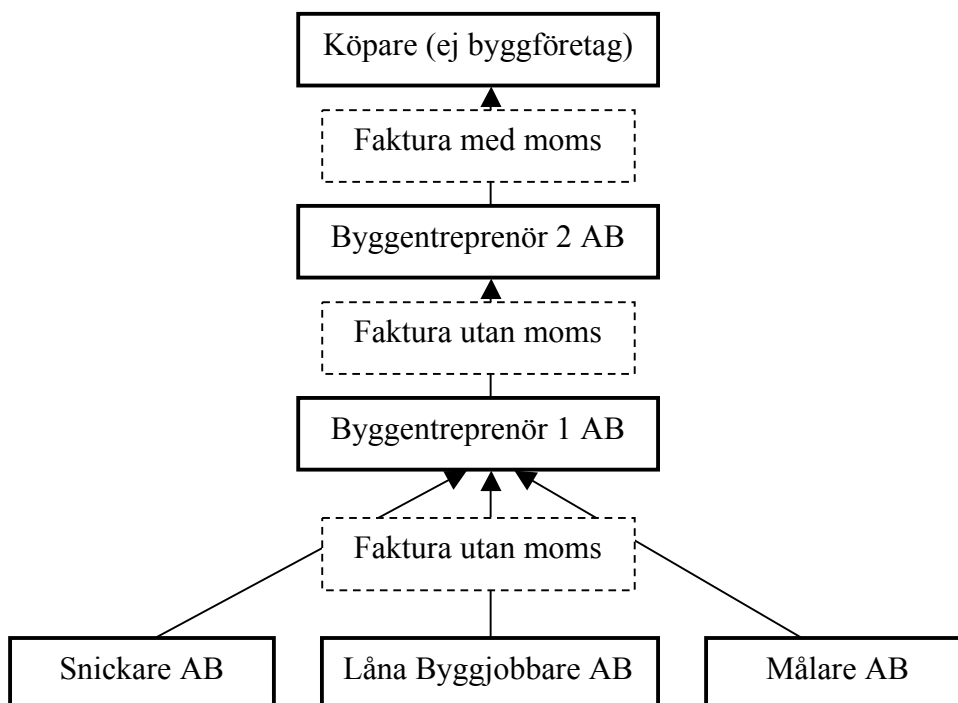
Den lagstiftning som varit har gjort det lätt för oseriösa företag att använda ”svart arbetskraft” och gjort det svårt för skattemyndigheten att spåra problemet. De så kallade målvakterna som företagen använder sig av får så mycket betalt för de skattemässiga konsekvenserna att de är villiga att bära det juridiska ansvaret. Tillgången på dessa målvakter är stor nog för att systemet ska kunna fortlöpa. Med anledning av detta kan Skatteverket visa på att den självsanering eller de informationsinsatser som görs inte är tillräckligt för att komma till rätta med skatteproblemen i byggbranschen. De brister som Skatteverket har hittat i regelverket genom sitt utredningsarbete är till exempel möjligheten att redovisa mervärdesskatten i självdeklarationen vilket ger en lång tid utan granskning. Det finns även brister i kraven på hur en faktura ska utformas och vad den ska innehålla, vilket gör det omöjligt att identifiera de personer som utfört arbetet. Radikala lagstiftsändringar krävs för att stoppa problemet. (Riksskatteverket 2001)

Sista delen av Riksprojeketets rapport ger förslag på lagstiftsändringar för att motverka den ”svarta arbetskraften”. Ett av förslagen som togs upp var att beställaren solidariskt med uppdragstagaren skulle betala in skatter och avgifter. I en branschsaneringsutredning där de kartlagt bygg-, städ och flyttbranscherna var förslaget att de bland annat skulle skärpa kraven för F-skattesedel. Ett annat förslag var att en skyldighet skulle införas som innebar att lämna kontrolluppgifter för de utbetalningar som görs till underentreprenörer. Det positiva med detta är att skattemyndigheten skulle få reda på vilka betalningsströmmar som förekommer och företagen längst ner i kedjan skulle lättare kunna identifieras. Inget av de ovan nämnda förslagen ledde till lagstiftning, men omvänd skattskyldighet valdes som ett första steg för att motverka byggbranschens skatteproblem. (Riksskatteverket 2001)

3.3. Omvänd skattskyldighet

Reglerna om omvänd skattskyldighet finns i 1 kap 2§ p 4b-6 ML. Vi har valt att använda begreppet omvänd skattskyldighet, men det finns även andra uttryck såsom förvärvsbeskattning, omvänd beskattning, omvänd moms och omvänd betalningsskyldighet. Omvänd skattskyldighet används även i andra länder i Europa och det engelska begreppet är reverse charge. (Larsson & Samuelsson 2007)

Skatteverket införde den 1 juli 2007 omvänd skattskyldighet för företag inom byggbranschen. Anledningen är att motverka möjligheterna till undandragandet av mervärdesskatt. Omvänd skattskyldighet innebär att köparen av en byggtjänst ska redovisa och betala in säljarens utgående moms trots att denna inte finns angiven fakturan. Det är köparen är skattskyldig istället för säljaren. Köparen har möjlighet att redovisa sin egen ingående moms för byggtjänsten om man har full avdragsrätt för moms. De nya reglerna riktar sig endast till företag som klassas som byggnadsverksamhet, eller tillhandahåller sådana tjänster mer än tillfälligt. (Regeringen 2005)

Figur 3.4 Ett transaktionsled som beskriver när fakturan ska innehålla moms eller ej, beroende på vem som erhåller tjänsten.
(Egen figur)

Som köpare har man rätt att dra av den ingående momsen som är lika med den utgående momsen man betalar istället för säljaren, om man har full avdragsrätt. Som säljare har man rätt till återbetalning av ingående moms på kostnader som man har haft i och med försäljning. (Skatteverket 2007a)

3.3.1. Att tillämpa omvänd skattskyldighet

För att tillämpa bestämmelserna om omvänd skattskyldighet måste det vara en viss typ av tjänst och denna tjänst måste vara såld till en viss kategori av köpare. Det krävs att följande tre förutsättningar är uppfyllda för att få tillämpa omvänd skattskyldighet:

1. Tjänsten ska vara omsatt i Sverige
2. Tjänsten ska vara av en viss kategori
3. Köparen av tjänsten måste uppfylla vissa krav

Alla tre förutsättningarna måste vara uppfyllda för att tillämpa omvänd skattskyldighet, annars ska allmänna momsregler användas, då det normalt är säljaren som är skattskyldig. (Larsson & Samuelsson 2007)

3.3.2. SNI, Standard för Svensk Näringsgrensindelning

För att dela in företag i olika grupper används Svensk Näringsindelning, SNI, som är en primär aktivitetsindelning. SNI 2002 bygger på EU:s standard, NACE och föregångaren var SNI 92 som användes fram till och med årsskiftet 2002/2003 då SNI 2002 infördes i SCB:s Företagsregister. SNI klassificerar företag och arbetsställen efter vad de bedriver för aktivitet vilket kan göra att de, om de har flera aktiviteter, kan ha flera SNI koder. (Statistiska Centralbyrån 2007a)

Den 1 januari 2008 börjar införandet av SNI 2007 och då kommer alla enheter i SCB:s Företagsbas att tilldelas näringsgrenskoder enligt det nya SNI. Strukturen för SNI 2007 fastställs av Statistiska Centralbyrån och godkänns av Eurostat som är EU:s statistikorgan. Anledningen till förändringarna i nya NACE och SNI 2007 är behovet att anpassa sig till omvärlden. (Statistiska Centralbyrån 2007b)

SNI 2002 är indelad i sin helhet på sex nivåer:

- Avdelning (en bokstav),
- Underavdelning ((en-) två bokstäver),
- Huvudgrupp (två siffror),
- Grupp (tre siffror),
- Undergrupp (fyra siffror) och
- Detaljgrupp (fem siffror).

(Statistiska Centralbyrån 2007c)

3.3.3. Vilka omfattas av omvänd skattskyldighet

Omvänd skattskyldighet gäller inom byggsektorn därför krävs det avgränsningar mot andra verksamhetsområden. Alla verksamheter tilldelas en SNI-kod efter vilka uppgifter som lämnats till Skatteverket vid skatte- och avgiftsanmälan. Det utförs ingen kontroll för att följa upp om uppgifterna som lämnats stämmer. Därför har lagstiftaren bestämt att man inte enbart ska gå efter en verksamhets SNI-kod vid tillämpningen av omvänd skattskyldighet, eftersom detta anses vara en alltför osäker metod. Det är istället tjänsten som ska gå under SNI-kod 45 eller något av dess underliggande led för att man ska få tillämpa omvänd skattskyldighet. (Larsson & Samuelsson 2007)

Byggverksamhet är avdelning F (se bilaga 1), huvudgruppen är byggverksamhet som har numret 45 och grupperna är följande:

- 451 Mark- och grundarbeten
- 452 Bygg- och anläggningsarbeten
- 453 Bygginstallationer
- 454 Slutbehandling av byggnader
- 455 Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare

(Statistiska Centralbyrån 2007c)

För att avgöra om en byggtjänst går under SNI-kod 45 så kan man gå in på SCB:s hemsida och läsa mer detaljerat vilka tjänster som ingår.

Mark och grundarbeten 451

Omvänd skattskyldighet ska användas till de tjänster som går under SNI-kod 451, alltså mark och grundarbeten som även innefattar ”rivning av hus och markarbeten” och markundersökning. Rivning av hus och markarbeten innebär rivning av byggnader och liknande byggkonstruktioner, röjning på byggplatser, markarbeten såsom schaktning, utfyllning och sprängning. Tjänster i form av transporter av jordmassor inom byggområde med dumper ska också tillämpa omvänd skattskyldighet, men om det istället är transporter med lastbil så ska allmänna momsregler användas. Markarbeten innefattar även provborrning och provtagning. (Larsson & Samuelsson 2007)

Bygg och anläggningsarbeten 452

Omvänd skattskyldighet ska användas inom bygg och anläggningsarbete, där ingår uppförande av hus, byggnadsverk, takarbeten anläggningar av motorvägar, vägar, flygfält och idrottsanläggningar, vattenbyggnader och andra anläggningsarbeten. Men tillverkning och uppförande av monteringshus i trä omfattas inte av omvänd skattskyldighet, inte heller montering och installation av egentillverkade monterings färdiga byggnader av betong och metall. (Larsson & Samuelsson 2007)

Bygginstallationer 453

Bygginstallationer (SNI-kod 453) ska omfattas av omvänd skattskyldighet. Bygginstallationer innebär enligt SNI elinstallationer, isoleringsarbeten, VVS-arbeten och andra bygginstallationer. ”Andra bygginstallationer” innefattar installation av centraldammsugare, markiser, persienner, byggande av staket, stängsel och andra inhägnader. (Larsson & Samuelsson 2007)

Enligt Larsson och Samuelsson kommer det att uppstå en del gränsdragningsproblem inom området bygginstallationer. Företaget måste först bedöma om det är en vara eller en tjänst som omsätts. Huvudregeln är att det anses vara en tjänst om arbete ingår. Men om det ingår en mindre del monterings- eller installationsarbeten i samband till leveransen, så kan det lilla arbetet som görs ses som obetydande i förhållande till varans pris. Exempelvis vid försäljning av vitvaror där leverans och installation ofta ingår. Då ska omvänd skattskyldighet inte tillämpas. (Larsson & Samuelsson 2007)

Slutbehandling av byggnader 454

I SNI-kod 454, slutbehandling av byggnader, ingår puts-, fasad-, och stuckatörlarbeten, byggnadssnickeriarbeten, golv- och väggbeläggningsarbeten, måleri och glasmästeriarbeten och annan slutbehandling av byggnader. Vid dessa tjänster ska omvänd skattskyldighet användas. (Larsson & Samuelsson 2007)

Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner 455

Omvänd skattskyldighet ska användas vid uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare. Uthyrning av maskinerna utan förare ingår inte i denna SNI-kod och därför ska omvänd skattskyldighet inte användas i dessa fall. De maskiner som ingår i SNI-kod 455 är grävmaskiner, schaktmaskiner, entreprenadmaskiner, kranar och liftar, och vid uthyrning av samtliga maskiner ska det finnas en förare. (Larsson & Samuelsson 2007)

Uthyrning av arbetskraft

Kontroller som gjorts visar att undandragandet av mervärdesskatt är omfattande vid uthyrning av arbetskraft för byggtjänster, därför har det bestämts att detta också ska omfattas av omvänd skattskyldighet. Uthyrning av arbetskraft innebär när personal hyrs ut och kunden, som är ett byggföretag, ansvarar för arbetsledning, arbetsmetoder och arbetsuppgifter. (Larsson & Samuelsson 2007)

3.3.4. Gränsdragningsproblem

En byggnads- eller anläggningsentreprenad räknas som tillhandahållande av en tjänst. Därför ska hela omsättningen det vill säga även material, andra varor och själva arbetet tillämpa omvänd skattskyldighet om alla krav är uppfyllda. (Larsson & Samuelsson 2007)

Om ett byggföretag enbart levererar en vara till ett annat byggföretag ska de allmänna momsreglerna tillämpas, eftersom det måste ingå en tjänst för att omvänd skattskyldighet ska gälla. Om byggföretaget som säljer varan anser att varan ingår i till exempel ett bygg och anläggningsarbete så ska omvänd skattskyldighet gälla, eftersom det anses vara en tjänst. Vid avgörande om det är en tjänst eller enbart en vara så måste det säljande företaget ta hänsyn till vad kunden efterfrågar. Om kunden enbart efterfrågar varan och inte tjänsten att få den på plats då gäller de allmänna momsreglerna. Tjänstens pris ska i sådana fall vara lågt i förhållande till varans värde. Det finns inga procentuella gränser som

avgör om en produkt ska enbart anses vara en vara eller om den även innehåller tjänster. Det måste avgöras från fall till fall. Om tjänsten är avgörande för att varan ska kunna användas, borde produkten räknas som en tjänst även om varans värde utgör en större del än tillhandahållandet. (Larsson & Samuelsson 2007)

Det händer att kunder köper byggtjänster inklusive material till en entreprenad men samtidigt också köper enbart material till en annan entreprenad, av samma leverantör. Eftersom detta är två olika entreprenader där den ena innehåller byggtjänst medan den andra inte gör det, så måste fakturan uppdelas. Fakturan kommer då att vara uppdelad i en del (arbete och material med mera) som innehåller omvänd skattskyldighet, den andra delen innehåller de allmänna momsreglerna eftersom kunden enbart efterfrågar varor. Alternativet är att säljaren gör två olika fakturor. (Larsson & Samuelsson 2007)

För att kunna tillämpa de nya reglerna kring omvänd skattskyldighet ska köparen vara en näringsidkare som inte tillfälligt säljer de angivna byggtjänsterna. För att förhindra problemet med en mellanman, som inte är ett byggföretag, har Skatteverket lagt till ytterligare en punkt. Den innebär att de som tillfälligt säljer en byggtjänst till en näringsidkare som avses i första som inte tillfälligt säljer byggtjänster ska använda den omvända skattskyldigheten för den tjänst som mellanmannen säljer vidare. Köparen behöver inte sälja vidare den inköpta byggtjänsten för att reglerna ska gälla. Avsikten med den omvända skattskyldigheten är att den bara ska användas vid transaktioner mellan byggföretag. Det är om byggföretaget säljer byggtjänster till privatpersoner som moms ska tas ut av köparen. (Skatteverket 2007b)

3.3.5. Krav på fakturans innehåll

Det är säljarens ansvar att en korrekt faktura utställs. Faktureringskyldighet föreligger vid momspliktig omsättning till näringsidkare oavsett om det är allmänna momsregler eller omvänd skattskyldighet som ska tillämpas. (Riksskatteverket 2004) För att köparen ska få göra avdrag för ingående moms, krävs det enligt ML (1994:200), att man kan styrka avdraget med en faktura. I 11 kap 8§ ML (1994:200) anges de uppgifter som en faktura måste innehålla, annars riskerar köparen att inte få göra några avdrag.

1. datum för utfärdandet
2. ett löpnummer som identifierar fakturan
3. säljarens registreringsnummer till mervärdesskatt
4. kundens registreringsnummer till mervärdesskatt om han är skattskyldig för förvärvet av varorna eller tjänsterna
5. säljaren och köparens adress
6. de omsatta varornas mängd och art eller de omsatta tjänsternas omfattning och art
7. datum då omsättningen av varorna eller tjänsterna har utförts eller slutförts eller det datum om ett sådant kan fastställas och det skiljer sig från datumet för fakturans utfärdande
8. beskattningsunderlaget för varje skattesats eller undantag, enhetspriset exklusive skatt och eventuell prisnedsättning eller rabatt om dessa inte är inkluderade i enhetspriset.
9. tillämpad mervärdesskattesats
10. det mervärdesskattebelopp som ska betalas
11. vid befrielse från skatt eller när köparen är skyldig att betala mervärdesskatt; så ska hänvisning anges till aktuell bestämmelse i ML, EG-direktiv eller annan uppgift.
12. vid leverans av nytt transportmedel
13. vid tillämpning av vinstmarginalsystem

Vid tillämpning av omvänd skattskyldighet måste köparens registreringsnummer för moms (VAT-nummer) anges på fakturan (se bilaga 2). Detta gäller inte om de allmänna momsreglerna tillämpas eftersom köparen då inte är skattskyldig. (Larsson & Samuelsson 2007)

Enligt Skatteverket (2004), ska man vid tillämpning av omvänd skattskyldighet ange på fakturan av vilken orsak det föreligger momsbefrielse, exempelvis omvänd skattskyldighet för byggtjänster. Det bör även hänvisas till bestämmelsen i ML (1994:200), EG-rådets momsdirektiv (2006/112/EG) eller till en annan uppgift som till exempel regeringens proposition (2005/06:130). (Larsson & Samuelsson 2007)

3.3.6 Omvända skattskyldighetens effekter

Omvänd skattskyldighet medför likviditetseffekter för både säljare och köpare. Vid omvänd skattskyldighet beräknar köparen den utgående moms och betalar in den till Skatteverket, samtidigt får de tillbaka det ingående momsbeloppet. (Regeringen 2005) Fördelen är att det blir mindre likviditetspåfrestningar för köparen som inte behöver betala ut moms eftersom avdrag görs direkt, det vill säga ett nollsummespel. (Larsson & Samuelsson 2007)

Vid allmänna momsregler har säljaren möjlighet att disponera momsbeloppet från det att betalning kommit in från köparen tills moms ska redovisas i skattedeklarationen. Säljaren kan inte disponera momsbeloppet vid omvänd skattskyldighet eftersom ingen moms debiterats på fakturan. Detta kan innebära likviditetsproblem för underentreprenörerna. (Renström 2007) Oärliga företag ska inte kunna behålla det utgående momsbeloppet istället för att betala in det till staten vilket de allmänna momsreglerna ger möjlighet till. Det är ofrånkomligt att likviditetseffekter kommer att ske och det kan medföra ett behov av större kapital. Ett problem som ibland uppstår med de allmänna momsreglerna är att större företag låter bli att betala sina fakturor i tid. Underentreprenören måste dock betala in den utgående moms trots att det större företaget inte betalat fakturan. För det mindre företaget kan detta leda till stora likviditetspåfrestningar. De mindre, seriösa företagen kan därför vara de som gynnas mest av införandet av omvänd skattskyldighet eftersom de inte behöver ligga ute med moms. (Regeringen 2005)

3.3.7. Straffavgifter

Om omvänd skattskyldighet felaktigt inte tillämpas, kan Skatteverket kräva köparen på den utgående moms eftersom köparen är skattskyldig. Köparen får dock kräva tillbaka momsbeloppet från säljaren. Om säljaren felaktigt tillämpar omvänd skattskyldighet och därmed felaktigt fakturerat utan moms, är det säljaren som är skattskyldig. Skatteverket kan då istället kräva säljaren på den utgående moms. Därför är det mycket viktigt att både säljare och köpare är noggranna med att granska fakturorna så att omvänd skattskyldighet tillämpas vid rätt tillfälle. (Renström 2007)

Om moms felaktigt debiteras på fakturan då det egentligen är omvänd skattskyldighet som ska tillämpas, kan köparen nekas göra avdrag för den ingående momsen. Köparen får dock kräva tillbaka momsen av säljaren som i sin tur får begära tillbaka momsen från staten. Det finns risk för ränta och skattetillägg om man tillämpar omvänd skattskyldighet felaktigt. (Wedberg 2007)

Sveriges byggindustrier har låtit utfärda en blankett som byggföretagen kan skicka ut till sina kunder med frågor huruvida de är ett byggföretag eller inte för att underlätta att fel uppstår. Standardavtalen för underentreprenader har kompletterats med avtalsvillkor som ska underlätta för parterna i situationer där reglerna tillämpats felaktigt. (Sveriges Byggindustrier 2007)

Pia Hedbergs, skattejurist på Grant Thornton, råd är att i en offert eller avtal lägga in en möjlighet att i efterskott kunna lägga på momsen om det skulle visa sig att den omvända skattskyldigheten inte skulle ha tillämpats. (Wedberg 2007)

3.3.8. Nya BAS-konton och skattedeklaration

Momsdelen i skattedeklarationen är förändrad från och med år 2007 på grund av den omvända skattskyldigheten. Momsdelen har sju block A till G (se bilaga 3). Försäljningen redovisas i blocken A, C och E. Utgående moms redovisas i blocken B och D. I block F redovisas ingående moms och i block G moms att få tillbaka. Redovisningen har tre olika block beroende på vem som är skattskyldig. Försäljning där säljaren är skattskyldig redovisas i block A medan försäljning där köparen är skattskyldig redovisas i block C. Block E används för försäljning som är momsbefriad. (Larsson & Samuelsson)

Ett antal nya konton har införts i BAS 2007 för att underlätta den omvända skattskyldigheten, där köparen istället för säljaren är skattskyldig vid köp av varor och tjänster inom Sverige. Det ska vara möjligt att maskinellt föra över uppgifter från bokföringen till skattedeklarationen, vilket kräver nya konton. Utgående moms ska använda 2617 och den ingående momsen 2647. Det säljande företaget föreslås använda 3231 som intäktskonto för försäljning. (BAS-kontogruppen i Stockholm AB 2007)

4. EMPIRI

*E*mpiriavsnittet består av sammanställt material från intervjuer med skattejuristerna och byggföretagen. Svaren på intervjuerna är uppdelade i mindre rubriker för att läsaren lättare ska kunna förstå vilken fråga som besvarats.

4.1. Intervjuer med skattejurister

Hur anser Ni att omvänd skattskyldighet inom byggbranschen fungerar?

Intrycket från skattejuristerna är att den omvända skattskyldigheten fungerat bra efter den inkörningsperiod som varit efter införandet den 1 juli 2007. Skattejuristernas uppfattning är att byggföretagen förstår omvänd skattskyldighet och hur den ska användas, men att det finns en del gränsdragningsproblem.

Har det uppstått några problem?

Skattejuristerna anser att omvänd skattskyldighet medför ett administrativt merarbete på grund av de gränsdragningsproblem som finns. Många företag är inte ett renodlat byggföretag och då uppstår problem om omvänd skattskyldighet ska tillämpas eller ej. Skattejuristerna anser att gränsdragningsproblemen är direkt kopplade till SNI, verktyget som SCB ansvarar för, och SNI-kod 45. Nackdelen är att SNI ständigt förändras. Detta gör det svårt för företagen att veta när omvänd skattskyldighet ska tillämpas.

Är uppfattningen att byggföretagen förstår hur de ska hantera omvänd skattskyldighet, eller får ni mycket frågor?

Skattejuristernas uppfattning är att de flesta företagen förstår omvänd skattskyldighet och hur den ska tillämpas administrativt. Problemet är att veta när den ska användas, på grund av de gränsdragningsproblem som finns. Det är i många fall svårt att avgöra under vilken SNI-kod en tjänst tillhör och om företaget är ett byggföretag. Skattejuristerna får många frågor från oroliga företagare angående gränsdragningsproblem, men de anser ändå att frågorna är färre än förväntat. Det var mer frågor innan den omvända skattskyldigheten infördes den 1 juli 2007.

Finns det några brister i bestämmelsen om omvänd skattskyldighet?

En av de brister som skattejuristerna kunde se så här tidigt är att kopplingen till SNI 2002 medför problem, eftersom SNI kontinuerligt förändras. I årsskiftet 2007/2008 kommer en ny SNI, och SNI 2002 kommer då endast att vara vägledande. De anser att kopplingen till SNI bör ändras eller något nytt system bör införas för att minska gränsdragningsproblemen.

Tror Ni att den ”svarta arbetskraften” har minskat eller kommer att minska med hjälp av omvänd skattskyldighet?

Skattejuristerna är oeniga om den ”svarta arbetskraften” kommer att minska med hjälp av omvänd skattskyldighet. De hoppas givetvis att den ska minska eftersom det är lagstiftarens syfte. De tror dock att problemet med företag som upphör och behåller den utgående moms kommer att försvinna i och med införandet av omvänd skattskyldighet.

4.2. Intervjuer med mindre byggföretag

Vad tycker Ni om den omvända skattskyldigheten?

De tillfrågade byggföretagen är kritiska till omvänd skattskyldighet. De anser att bestämmelsen skapar mer administrativt arbete med att granska fakturor.

Vilka fördelar har Ni upptäckt med omvänd skattskyldighet?

Endast ett av de sex intervjuade byggföretagen såg någon fördel med den omvända skattskyldigheten, resterande fem kunde inte komma på något positivt. Företaget ansåg att den omvända skattskyldigheten ger fördelen att de slipper ligga ute med moms till Skatteverket i de fall kunden är försenad med betalningen.

Vilka nackdelar och problem har Ni upptäckt med omvänd skattskyldighet?

De intervjuade byggföretagen var alla ense om att den omvända skattskyldigheten skapar extra administrativt arbete, eftersom varje faktura måste bedömas om omvänd skattskyldighet ska tillämpas eller ej. De anser att dataprogramstillverkarna borde vara snabbare med uppdateringar i bokföringsprogrammen när det gäller lagändringar. Vid omvänd skattskyldighet måste momsens ändras manuellt på varje artikel där nya

programuppdateringar inte finns.

Flera av företagen sköter byggverksamheten på dagtid och gör sedan kontorsarbetet på kvällstid. Det är svårt att få tiden att räcka till eftersom det krävs extra tid för att sköta hanteringen av fakturorna. Gränsdragningsproblemen finns både på leverantörsfakturer som kommer in och på kundfakturer som ska skickas ut. Enligt byggföretagen kan det vara kunder som de brukar fakturera med omvänd skattskyldighet, men en liten detalj kan innebära att allmänna momsregler istället ska tillämpas. Byggföretagen menar att de inte kan lita på att leverantören har fakturerat rätt utan måste granska varje faktura för sig. Företagen är rädda att fel ska uppstå eftersom det inte är tillräckligt att rätta till felet som uppstått utan de även riskerar straffavgifter från Skatteverket.

Har Ni fått den information som Ni behöver om omvänd skattskyldighet?

Företagen bedömer att de fått den information de behövt för att tillämpa omvänd skattskyldighet. De har gått olika kurser samt varit på seminarier hos Skatteverket och revisorer. Företagen anser att de varit flitiga med att söka information och kunskap själva.

Får Ni den hjälp Ni behöver angående frågor om omvänd skattskyldighet?

De flesta företagen anser att de kan få hjälp vid frågor om tillämpningen av omvänd skattskyldighet i gränsdragningsfall. Företagen kontaktar framförallt Skatteverket eller deras revisor. Problemet med att kontakta Skatteverket är att företagen får prata med olika personer varje gång som i vissa fall säger olika saker. Byggföretagen uppfattar att även Skatteverket verkar ha svårt att tolka kopplingen till SNI i gränsdragningsfall, vilket gör det svårt för företagen att veta om de ska tillämpa omvänd skattskyldighet eller ej.

Har den omvända skattskyldigheten påverkat Er ekonomiskt?

Den omvända skattskyldigheten har inte påverkat företagens ekonomi nämnvärt. Ett av företagen påpekar att de administrativa kostnaderna har ökat på grund av merarbete vid fakturering. Ett annat företag tycker att det är skönt att slippa ligga ute med momsen till Skatteverket i de fall kunden är sen med att betala.

Anser Ni att konkurrensen var på lika villkor innan införandet av omvänd skattskyldighet?

Företagen har svårt att avgöra om konkurrensen var på lika villkor innan införandet av omvänd skattskyldighet den 1 juli 2007. De förstår att det finns "svart arbetskraft" men det är inget de märker av.

Tror Ni att den "svarta arbetskraften" har minskat eller kommer att minska med hjälp av omvända skattskyldighet?

Företagen har svårt att avgöra om den "svarta arbetskraften" kommer att minska. Många företag påpekar dock att de som vill sysselsätta "svart arbetskraft" kommer att finna kryphål eller hitta andra vägar för att komma undan skattskyldigheten. Flera av företagen tycker att det är orättvist att många ärliga företagare ska drabbas så hårt. De anser att det borde finnas ett bättre sätt att undkomma handeln med "svart arbetskraft".

Har Ni märkt av eller tror Ni att Ni kommer att märka av konkurrensskillnader efter införandet av omvänd skattskyldighet?

Inget av företagen har märkt av eller tror att de kommer att märka av några konkurrensskillnader på grund av den omvända skattskyldigheten. De har inte märkt av några konkurrensproblem innan införandet av bestämmelsen, och tror därför inte att någon större skillnad kommer uppstå efter omvända skattskyldighetens ikraftträdande.

Har Ni några andra förslag på hur man kan motverka "svart arbetskraft" och undandragandet av mervärdesskatt?

Inget av företagen kan komma på något bra förslag på vad man skulle kunna göra för att motverka "svart arbetskraft" och undandragandet av mervärdesskatt.

5. ANALYS

I detta avsnitt analyseras det empiriska materialet utifrån den teoretiska referensramen om den omvända skattskyldigheten.

Har den varit och är konkurrensen på lika villkor?

Enligt Riksprojektet är den organiserade handeln med ”svart arbetskraft” omfattande, staten beräknas förlora cirka 2-2,5 miljarder kronor per år i uteblivna arbetsgivaravgifter, anställdas skatter och mervärdesskatt. Detta är en av anledningarna till att omvänd skattskyldighet infördes den 1 juli 2007. En annan anledning är att konkurrensen inte är på lika villkor eftersom vissa företag väljer att betala sina anställda med ”svarta” löner och på så sätt konkurrerar ut de seriösa företagen. Av våra intervjuer att bedöma har byggföretagen inte märkt av denna konkurrensskillnad, dock vet de om att den ”svarta arbetskraften” förekommer.

Hur har den nya bestämmelsen fungerat?

Lagstiftarens avsikter med omvänd skattskyldighet är att stärka statens ekonomi samt förbättra tillvaron och konkurrensen för byggföretagen. Skattejuristerna tycker att den fungerar bra men är väl medvetna om att deras åsikter skiljer sig från byggföretagens. Majoriteten av de tillfrågade byggföretagen anser att omvänd skattskyldighet skapar mer administrativt arbete än tidigare. Det har blivit en stor förändring i deras dagliga arbete och endast ett av de tillfrågade företagen kunde se något positivt med den nya lagändringen. Sammantaget anser byggföretagen att omvänd skattskyldighet inte tillför något positivt utan mest problem och oro. Oro över att göra fel och drabbas av straffavgifter på grund felaktig tillämpning av omvänd skattskyldighet vid gränsdragningsproblem.

Gränsdragningsproblem?

Enligt empirin är det inte informationen angående hur omvänd skattskyldighet ska tillämpas som brister utan gränsdragningsproblemen angående vilka tjänster och företag som ska omfattas. Skattejuristerna har uppfattningen av att byggföretagen förstår hur omvänd skattskyldighet fungerar, men de får mycket frågor angående

gränsdragningsproblem. Byggföretagen påpekar att vid förfrågningar till Skatteverket har även de i många fall haft svårt att avgöra om omvänd skattskyldighet ska tillämpas eller ej.

Enligt teorin gäller omvänd skattskyldighet enbart försäljning av tjänster inom byggbranschen. Företaget måste därför först avgöra om de sålt en vara eller en tjänst, som enligt teorin beror på vad köparen efterfrågar. Problemet ligger i att göra avgränsningar från andra verksamheter. Byggtjänster finns definierade under SNI-kod 45. Följande måste vara uppfyllt för att omvänd skattskyldighet ska gälla; tjänsten ska vara omsatt i Sverige, tjänsten måste vara en byggtjänst, det vill säga tjänsten måste ingå i SNI-kod 45, och köparen av tjänsten måste uppfylla vissa krav.

Skattejuristerna anser att kopplingen till SNI är en brist i lagen eftersom den förändras hela tiden. I årsskiftet 2007/2008 kommer en ny SNI och SNI 2002 kommer endast vara vägledande. De gränsdragningsproblem som finns är ett resultat av kopplingen till SNI-kod 45. Alla verksamheter blir tilldelade en SNI-kod efter de uppgifter som företaget lämnat till Skatteverket vid skatte- och avgiftsanmälan. Eftersom det inte utförs kontroller för att följa upp om företagets inlämnade uppgifter stämmer, har lagstiftaren bestämt att man inte enbart ska gå efter företagets SNI-kod utan även tjänstens SNI-kod, vid tillämpningen av omvänd skattskyldighet.

Mervärdesskattens fakturering?

Innan omvänd skattskyldighet började gälla var det alltid säljaren som skulle redovisa och betala den utgående momsen till Skatteverket som beskrivs i teoriavsnittet. Mervärdesskatt belastar användandet av varor och tjänster. Den producerande, tillverkande eller det säljande företaget ska fakturera med moms och sedan betala in den utgående momsen till Skatteverket. Detta kan göra att man som säljare tvingas ligga ute med den utgående momsen om köparen inte betalar fakturan i tid. När omvänd skattskyldighet tillämpas så fakturerar inte säljaren momsen på fakturan utan köparen redovisar och betalar in den till Skatteverket, vilket gör att ovanstående scenario inte längre kan ske mellan byggföretag. Enligt våra intervjuer var detta enda positiva åsikten byggföretagen hade om den omvända skattskyldigheten.

Vid allmänna momsregler har säljaren möjlighet att disponera momsbeloppet från det att betalning kommit in från beställaren tills momsen ska redovisas i skattedeklarationen.

Tillämpas bestämmelserna om omvänd skattskyldighet innebär det att säljaren inte ska debitera någon moms på fakturan till köparen. Det innebär att säljaren inte kan disponera momsbeloppet för sin verksamhet och detta kan försämra likviditeten för underentreprenörerna. Det var ingen av de tillfrågade företagen som tog upp detta under frågan angående deras likviditet.

Skatteverket kan enligt teorin, då omvänd skattskyldighet ska tillämpas, kräva köparen av en byggtjänst på den utgående momsen om säljaren felaktigt har fakturerat med moms, eftersom det är köparen som är skattskyldig vid omvänd skattskyldighet. Samma gäller om allmänna skatteregler ska tillämpas, men säljaren felaktigt har tillämpat omvänd skattskyldighet. Säljaren kan då bli krävd på det utgående momsbeloppet av Skatteverket trots att köparen inte betalt in något momsbelopp. De tillfrågade företagen berättar att ibland kan en liten detalj innebära att allmänna momsregler ska gälla istället för omvänd skattskyldighet och vice versa. Granskningen stoppar inte vid de kundfakturor man skickar iväg, man måste även granska de leverantörsfakturor som kommer in. Företagen menar att man inte kan lita på att leverantören har fakturerat rätt.

Hjälper omvänd skattskyldighet mer än den stjälper?

Vi kan genom våra intervjuer med byggföretagen konstatera att de tycker att den omvända skattskyldigheten skapar fler problem än den gör nytta. Det är svårt att avgöra om den ”svarta arbetskraften” har minskat då det krävs en stor och omfattande undersökning för att ta reda på det. Den lagstiftning som varit har gjort det enkelt, enligt teorin, för de oseriösa företagen att använda ”svart arbetskraft”. De intervjuade var tveksamma till att den ”svarta arbetskraften” kommer att minska. De menar att de som vill använda sig av ”svart arbetskraft” hittar kryphål i lagen för att göra det ändå. Det har varit svårt för Skatteverket att peka ut de företag som använder sig av ”svart arbetskraft” eftersom de upphör efter en kortare tid. Istället fortsätter ett nytt företag med den redan pågående verksamheten. Skattejuristerna hoppas att den ”svarta arbetskraften” kommer att minska, då det är lagstiftarens syfte, men det råder en viss tveksamhet om detta.

Lagändringsförslag?

Skatteverket var inställda på att en radikal lagändring krävdes för att få stopp på problemet med den ”svarta arbetskraften” och undandragandet av mervärdesskatt. De hade ett antal

olika förslag för att eliminera problemet, exempelvis ett kontrolluppgiftssystem som skulle leda till en större tillsyn av transaktioner och underleverantörer i kedjan. Omvänd skattskyldighet valdes som det troligtvis mest effektiva sättet, men det håller inte de intervjuade byggföretagen med om. De hade dock inte några andra förslag på hur problemet skulle förhindras.

6. AVSLUTNING

A vslutningsvis besvaras de frågeställningar som tagits upp i inledningen vilka är relaterat till syftet och problemområdet. Slutsatser grundas på den teoretiska referensramen samt det empiriska materialet. Avsnittet avslutas med förslag till fortsatt studie.

6.1 Slutsats

Uppsatsens syfte var att undersöka byggföretags och skattejuristers åsikter om omvänd skattskyldighet. Vi var intresserade av vilken påverkan den nya bestämmelsen har givit på byggföretagen. Vi utgick från följande problemformulering:

- Vad anser de mindre byggföretagen om den omvända skattskyldigheten?
- Vad är skattejuristernas åsikter om omvänd skattskyldighet?
- Hur har den nya bestämmelsen om omvänd skattskyldighet påverkat de mindre byggföretagen?
- Har företagen fått den information de behöver för att hantera omvänd skattskyldighet?
- Tror byggföretagen och skattejuristerna att lagstiftarens syfte med omvänd skattskyldighet kommer att uppnås.
- Hjälper omvänd skattskyldighet mer än den stjälper?

Vår uppfattning är att de mindre byggföretagen är mycket kritiska till den omvända skattskyldigheten. De tycker att den skapar mer administrativt arbete framförallt på grund av de gränsdragningsproblem som finns. Vi tror att det är en av anledningarna till att de tillfrågade byggföretagen har svårt att finna fördelar med omvänd skattskyldighet. Vi anser att skattejuristerna är mer positiva och har större förståelse för den omvända skattskyldighetens syfte än vad byggföretagen har. Skattejuristerna har även stor förståelse för att byggföretagen har svårigheter med omvänd skattskyldighet i form av gränsdragningsproblem eftersom de själva ibland har svårt att tolka kopplingen till SNI.

Skattejuristerna och byggföretagen är överrens om att det uppstått administrativa problem. Byggföretagen måste granska utgående kundfakturor men även inkommande leverantörsfakturor, så att rätt momsregel är tillämpad. Det finns många fall där byggföretagen har svårt att avgöra om omvänd skattskyldighet ska tillämpas eller ej. Här anser vi att skattejuristerna är förstående och de anser att det borde finnas ett bättre system än kopplingen till SNI, eftersom detta ständigt förändras. Skattejuristernas samt vår uppfattning är att byggföretagen förstår omvänd skattskyldighet och hur det fungerar, problemet är när det ska användas. Skattejuristerna får dagligen e-post och telefonsamtal från byggföretag som har frågor som framförallt handlar om gränsdragningsfall. Byggföretagen påpekade att även Skatteverket har svårt att tolka kopplingen till SNI i gränsdragningsfall. Vi anser att man bör ha en viss förståelse för att den omvända skattskyldigheten är en omställning även för Skatteverket, men att de borde ha satsat större resurser på att utbilda sin personal så att de kan besvara byggföretagens frågor.

Ett av lagstiftarens syfte med omvänd skattskyldighet var att byggföretagen skulle konkurrera på lika villkor, men undersökningen visar att byggföretagen inte märkte av några konkurrensproblem innan den omvända skattskyldigheten infördes den 1 juli 2007. Vi tycker det är märkligt att ingen av de tillfrågade byggföretagen känner av att konkurrensen är snedvriden. Det borde betyda att efterfrågan på byggtjänster är så stor att ingen konkurrens skulle märkas av. Byggföretagen vet och förstår att det finns handel med ”svart arbetskraft”, men trots det har inget av företagen upplevt det som ett problem. De är tveksamma till att omvänd skattskyldighet kommer att kunna motverka ”svart arbetskraft” och undandragandet av mervärdesskatt. De tror att de som väljer att sysselsätta sig med ”svart arbetskraft” kommer att finna kryphål och omvägar i lagen för att undkomma skatt.

Frågan är hur mycket omvänd skattskyldighet egentligen gynnar de seriösa byggföretagen istället för att stjälpa dem. Extra arbetet i form av att granska fakturor kräver extra resurser som företagen ofta inte har, det blir kvällar och helger som drabbas. Ett seriöst företag som försökt göra rätt, men har tillämpat bestämmelsen fel kan riskera höga straffavgifter trots att de rättar till felet, vilket vi tror kan drabba ett litet företag väldigt hårt. Det känns inte rättvist att seriösa byggföretag kan drabbas av straffavgifter på grund av att Skatteverket har svårt att tolka kopplingen till SNI vid gränsdragningsproblem.

Ingen av de tillfrågade Byggföretagen hade förslag på bättre sätt att förhindra problemet med ”svart arbetskraft” och undandragandet av mervärdesskatt. Det förklarar hur komplicerat problemet är och att det krävs stora resurser för att komma till rätta med problemet eller ens åstadkomma förändring. Det krävs kanske att den omvända skattskyldigheten kompletteras med några av de förslag som angavs i regeringens proposition 2005/06:130.

6.2 *Förslag till fortsatt forskning*

Förslag till fortsatt studie är att i samarbete med Skatteverket undersöka hur det har gått med redovisningen av mervärdesskatt för byggföretagen. Studien kan granska om de flesta byggföretag har ”förstått” omvänd skattskyldighet och när den ska tillämpas.

Ett annat förslag är att göra en omfattande undersökning för att ta reda på om den ”svarta arbetskraften” har minskat som var lagstiftarens syfte

KÄLLFÖRTECKNING

Litteratur

Andersen, I (1998) *Den uppenbara verkligheten – val av samhällsvetenskaplig metod*, Lund: Studentlitteratur.

Holme I. M. & Krohn Solvang, B. (1997) *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Lund: Studentlitteratur

Larsson, H. & Samuelsson, L. (2007) *Den nya byggmomsen*, Göteborg: Tholin&Larsson

Melz, P. (2006) *Mervärdesskatt*, Uppsala: Iustus.

Tidskrifter

Forssen, B. (2007) Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn – skapar mer momsproblem än den åtgärdar, *Ny Juridik 1*

Renström, S. (2007) Mervärdesskatt – Omvänd skattskyldighet mellan byggföretag, *Skattenytt 3*

Wedberg, B. (2007) Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn, *Redovisningskonsulten 3*, 36-37

Elektroniska källor

BAS-kontogruppen i Stockholm AB (2007). Nya BAS-konton med anledning av ny skattedeklaration och nya regler för omvänd skattskyldighet [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bas.se/kod/documents/BAS-nySKD.pdf> (2007-12-10)

Skatteverket (2007b). Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.skatteverket.se/skatter/mervardesskattmoms/omvandskattskyldighetinombyggsektorn.4.47eb30f51122b1aaad28000545.html> (2007-12-06)

Statistiska Centralbyrån (2005-01-11). Förteckning över verksamhetsarter enligt Svensk näringsgrensindelning (SNI2002) på 5 siffernivå. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.scb.se/Grupp/Foretagsregistret/_Dokument/050111lillagula.pdf (2007-11-12)

Statistiska Centralbyrån (2007-10-16a). Branschindelning / SNI 2002 / SNI 92. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.scb.se/templates/Listning2_35024.asp (2007-12-06)

Statistiska Centralbyrån (2007-11-15b). Ny näringsgrensindelning 2007. [Elektronisk]
Tillgänglig:
http://www.scb.se/templates/Standard_147807.asp
(2007-12-06)

Statistiska Centralbyrån (2007c). Hierarkisk visning från avdelningsnivå och nedåt.
[Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.foretagsregistret.scb.se/sni/whsnihierarki.asp?sniniva=2&snikoll=koll&snikod=45>
(2007-11-12)

Sveriges Byggindustrier (2007-09-05). Omvänd skattskyldighet. [Elektronisk] Tillgänglig:
http://www.bygg.org/Omvand_moms.asp (2007-12-10)

Övrigt

Ds 2004:43 ISBN: 91-38-22210-8 promemoria, *Byggentreprenadsavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms)*. Regeringskansliet, Finansdepartementet

Regeringens Prop. 2005/06:130, *Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn*

Riksskatteverket Rapport 2001:9, *Riksprojektet – Kontroll av svart arbetskraft inom byggbranschen*

Riksskatteverket 2004-02-23 Dnr. 130-205830-04/113, *Ytterligare frågor och svar på grund av nya faktureringsregler när det gäller mervärdesskatt m.m.*

SFS 1968:430, Lagen om mervärdesskatt

SFS 1994:200, Mervärdesskattelag

Skatteverket (2007a). *SKV 561, Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn.*

Förteckning över verksamhet F enligt Svensk näringsgrensindelning (SNI2002) på

5-siffernivå:

- 45110 Rivning av hus; markarbeten (på entreprenad)
- 45120 Markundersökning (provbörning vid byggnadsarbete o.d.; ej olje- o.d. prospektering eller brunnsbörning)
- 45211 Byggande av hus (alla typer utom färdigfabricerade; ej bygginstallationer, ej idrottsanläggningar m.m.)
- 45212 Uppförande av andra byggnadsverk (broar, tunnlar, m.m.; ej hus eller vägar)
- 45221 Takarbeten av plåt
- 45229 Övriga takarbeten (ej i plåt)
- 45230 Anläggning av motorvägar, vägar, flygfält och idrottsanläggningar (även järnvägar)
- 45240 Vattenbyggnad (även muddring m.m.)
- 45250 Andra bygg- och anläggningsarbeten (grundarbeten, brunnsbörning, murning, stenläggning, resning av byggnadsställningar m.m.)
- 45310 Elinstallationer (även hissar, rulltrappor, larm, antenner, åskledare, elektriska värmesystem)
- 45320 Isoleringsarbeten (värme-, ljud- och vibrationsisolering)
- 45331 Värme- och sanitetsarbeten (ej elektriska värmesystem)
- 45332 Ventilationsarbeten
- 45333 Kyl- och frysinstallationsarbeten (ej för industriellt bruk)
- 45339 Övriga VVS-arbeten (gasledningsarbeten m.m.)
- 45340 Andra bygginstallationer (belysning och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar m.m.)
- 45410 Puts-, fasad- och stuckatörsarbeten
- 45420 Byggnadssnickeriarbeten (inmontering o.d. av dörrar, fönster, trappor m.m.)
- 45430 Golv- och väggbeläggningsarbeten (oavsett material)
- 45441 Måleriarbeten (in- och utvändigt)
- 45442 Glasmästeriarbeten (ej bilglas)
- 45450 Annan slutbehandling av byggnader (sandblästring av husfasader)
- 45500 Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare

(Statistiska Centralbyrån 2007c)

Exempel på faktura med omvänd skattskyldighet

Byggare AB

FAKTURA**Kundnr** **Fakturanr**

1234 4321

Byggstads Byggare AB
 Skruvgatan 1
 123 45 Byggstad
 Telefon: 0000-12345
 Telefax: 0000-67890
 E-post: kontakt@byggareab.xx
 Hemsida: www.byggareab.xx

Innehar F-skattesedel
 Org.nr: 555666-0000
 VAT-nr: SE555666000001
 Postgiro nr: 0000000-0
 Bankgiro nr: 0000-0000

Byggfixaren AB
 ATT: Börje Börjesson
 Sågvägen 2
 123 45 Byggstad

Fakturadatum	Förfalldatum	Betalningsvillkor	Dröjsmålsränta
2007-09-01	2007-10-01	30 dagar netto	8 %

Benämning	Pris exkl.moms	Momssats	Moms	Summa
Byggentreprenad enl. ordernr 07	25.500:00	25 %	*)	25.500:00
Byggmaterial (enl bifogad spec.)	20.400:00	25 %	*)	20.400:00

*) Moms på byggtjänster har inte debiterats enligt Mervärdesskattelagen 1 kap 2§

Köparens VAT-nr: SE556006600001

Summa exkl. moms: 45.900:00
Summa moms: *)
Summa att betala: 45.900:00

Skattedeclaration

Declarationen ska finnas hos Skatteverket på
deklarationsdagen

Skattedeclaration

01 Deklarationsdag	02 Person-/Organisationsnummer
--------------------	--------------------------------

Momsregistreringsnummer (VAT-nummer)

Bankgiro, plusgiro och referensnummer (OCR), se andra sidan.

Deklarationsadress

Moms att deklarerar för

Ange endast kronor, ej ören

A. Momspliktig försäljning eller uttag exklusive moms

Momspliktig försäljning som inte ingår i annan ruta nedan	05	
Momspliktiga uttag	06	
Beskattningsunderlag vid vinstmarginalbeskattning	07	
Hysesinkomster vid frivillig skattskyldighet	08	

B. Utgående moms på försäljning eller uttag i ruta 05 - 08

Utgående moms	10	+	
Utgående moms	11	+	
Utgående moms	12	+	

C. Momspliktiga inköp där köparen är skattskyldig

Inköp av varor från annat EG-land	20	
Inköp av tjänster från annat EG-land	21	
Inköp av tjänster från land utanför EG	22	
Inköp av varor i Sverige	23	
Inköp av tjänster i Sverige	24	①

D. Utgående moms på inköp i ruta 20 - 24

Utgående moms	30	+	②
Utgående moms	31	+	
Utgående moms	32	+	

E. Försäljning m.m. som är undantagen från moms

Försäljning av varor till annat EG-land ¹	35	
Försäljning av varor utanför EG	36	
Mellanmans inköp av varor vid trepartshandel	37	
Mellanmans försäljning av varor vid trepartshandel ¹	38	
Försäljning av tjänster när köparen är skattskyldig i annat EG-land	39	
Övrig försäljning av tjänster omsatta utom landet	40	
Försäljning när köparen är skattskyldig i Sverige	41	④
Övrig försäljning m.m.	42	

F. Ingående moms

Ingående moms att dra av	48	-	③
--------------------------	----	---	---

G. Moms att betala eller få tillbaka

Moms att betala eller få tillbaka	49	+/-	
		=	

Beräkna din betalning	Moms att betala/återfå	
(frivilliga uppgifter, registreras ej)	Arbetsgivaravgift	
	Avdragen skatt	
	F- eller SA-skatt	
	Att betala/få tillbaka	

Samråd enligt SFS 1982:668 har skett med Näringslivets Regelråd. Statistiska centralbyrån (SCB) använder uppgifterna i skattedeclarationen för framställning av statsstatistik.

L 06-11
03
04
SKV 4700

Underskrift

Underskrift (behörig firmatecknare)
Namnförtydligande
Kontaktperson
Telefonnummer

Upplýsingar (Upplýsingar kan bara lämnas i rutan)

03 Administrativ kod

INTERVJUMALL FÖR SKATTEJURISTER

- Hur anser Ni att omvänd skattskyldighet inom byggbranschen fungerar?
- Har det uppstått några problem?
- Är uppfattningen att byggföretagen förstår hur de ska hantera omvänd skattskyldighet, eller får ni mycket frågor?
- Finns det några brister i bestämmelsen om omvänd skattskyldighet?
- Tror Ni att den ”svarta arbetskraften” har minskat eller kommer att minska med hjälp av den omvända skattskyldigheten?

INTERVJUMALL FÖR MINDRE BYGGFÖRETAG

- Vad tycker Ni om den omvända skattskyldigheten?
- Vilka fördelar har Ni upptäckt med omvänd skattskyldighet?
- Vilka nackdelar och problem har Ni upptäckt med omvänd skattskyldighet?
- Har Ni fått den information som Ni behöver om omvänd skattskyldighet?
- Får Ni den hjälp Ni behöver angående frågor om omvänd skattskyldighet?
- Har den omvända skattskyldigheten påverkat Er ekonomiskt?
- Anser Ni att konkurrensen var på lika villkor innan införandet av omvänd skattskyldighet?
- Tror Ni att den ”svarta arbetskraften” har minskat eller kommer att minska med hjälp av omvänd skattskyldighet?
- Har Ni märkt av eller tror Ni att Ni kommer att märka av konkurrensskillnader efter införandet av omvänd skattskyldighet?
- Har ni andra förslag på hur man kan motverka ”svart arbetskraft” och undandragandet av mervärdesskatt?